

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

285. An iudex Ecclesiasticus possit cognoscere inter laicos de alimentis filio spurio debitis, vel an cognitio huius causa sit misti fori? Et notatur, an sub nomine alimentorum veniant cibaria, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

De Immunit. Eccl. Resol. CCLXXXV. & c. 243

Et an valeat consuetudo, vt laicus possit indistinctè eorū Ecclesiastico conueniri? Ex part. 4. tract. 2. Resol. 53.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondeo per ea, quæ adducunt communiter Doctores in cap. cum conuincat. 3. de foro compet. cap. licet ex suscepto, eodem tit. & 1. 3. C. de emancip. liber. Idem etiam docet Cardinalis Tuschus tom. 5. conclus. 545. num. 9. Iason & Zalusius in l. more ff. de iurisdict. omn. iudic. & Mynfingerus consil. 17. asserentes merum & mixtum imperium præscribi posse, adeo vt iudex Ecclesiasticus iurisdictionem secularē facile præscribere possit, licet non è conuictio, ex cap. significauerunt, vbi Aretinus in 2. notab. & Felinus num. 3. de iudic. eiusmodiq; iurisdictione per prescriptionem acquisita non cumulatiuè, sed priuatiuè censetur adcepta, perinde atque si contractu esset acquisita, cum præscriptio æquiparetur pacto, siue contractui, & hæc omnia docet Ioannes Cochier in vindictis libertatis Ecclesiasticae part. 1. cap. 30. num. 7. & cap. 26. numer. 1. & 2. vbi etiam num. 2. docet valere consuetudinem; vt laicus possit indistinctè coram Ecclesiastico conueniri, ex cap. si Clericus laicum, cap. licet ex suscepto, de foro compet. Franchus in cap. si duabus §. denique, num. 3. de appellat. & aliis. Nec aduersus supradicta admittenda est limitatio aliorum assentientium tunc esse vera, quando datur scientia Principis, adeo vt non sufficiat scientia officialium; vt tradit Castaldus tract. de imper. quest. 34. num. 20. Capycius decis. 57. Petra de fidei commissis, quest. 12. num. 298. Decius consil. 307. num. 9. & alij. nam responderetur id verum esse respectu subditorum & vassallorum, qui aduersus superiorem præscribere non possunt, non autem respectu Ecclesiasticorum, per ea, quæ adducit Abbas, Felinus, & alij, in cap. cum nobis, de prescript. & in cap. per venerabilem, qui filij sui legitimi. & ita docet idem Cochier vbi supra c. 3. n. 3.

RESOL. CCLXXXV.

An iudex Ecclesiasticus possit cognoscere inter laicos de alimentis filio spurio debitū, vel an cognitio huius causæ sit missi fori?

Et notatur, an sub nomine alimentorum veniant cibaria, vestes, potus, habitatio, medicina, lectus, & alia huiusmodi: siue quibus via transigi non potest?

Sed difficultas est, an alimenta præstanda sint filio spurio, attentis, & consideratis diuitiis paternis, & eius qualitate, & dignitate?

Id etiam, quod dictum est de Parentibus circa filios dicendum est de filiis circa Parentes? Ex part. 1. tract. 2. Resol. 86. alias 85.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docuit Ceuallus tract. de cogn. per viam violentiæ, p. 2. q. 53. n. 5. qui citat Thesaurum decis. 221. n. 4.

2. Sed contrariam sententiam prorsus amplectendam esse puto: nam cognitionem huius causæ esse mixti fori, docuit ex Theologis Societatis Iesv, nouissimè Sanctarellus var. resol. part. 1. q. 34. n. 2. qui citat Laram, & Barbosam, quibus ego addo Surdum de alimentis, tit. 8. priuileg. 6. n. 6. & à fortiori Couarruuiam de sponsal. p. 2. c. 9. §. 6. num. 6. Molinam de primog. lib. 2. c. 15. n. 76. Aretinum consil. 38. n. 5. & alios. Vide etiam Bellettum in disquis. cler. p. 1. tit. de fauore Clericorum reali, §. 5. n. 69. Igitur in electione filij spurij erit, petere alimenta coram Iudice Ecclesiastico, vel laico: vnde reiecta manet opinio Ceualli, Thesauri, & aliorum.

Tom. IX.

3. Notandum est tamen pro Iudice Ecclesiastico in præsentī casu, quod sub nomine alimentorum veniunt cibaria, vestes, potus, habitatio, medicina, lectus, & alia huiusmodi, sine quibus vita transigi non potest, vt ex pluribus notauit supradictus Sanctarellus, vbi supra q. 37. per totam.

4. Sed difficultas est, an alimenta præstanda sint filio spurio, attentis, & consideratis diuitiis paternis & eius qualitate, & dignitate? Negatiuam sententiam docet Lara, Palatius, Gamma, Rebellius, & alij apud Barbosam in collect. tom. 3. lib. 4. tit. 7. c. 5. n. 12.

5. Sed ipse merito affirmatiuam sententiam tenet; & ita docet Fracus decis. 283. n. 18. & 19. Molina de iust. tr. 2. disp. 168. Lessius lib. 2. c. 19. n. 67. cum aliis apud Barbosam quibus adde Sanctarellum loco citato, var. resol. p. 1. q. 31. num. 20. Azorium part. 2. lib. 2. c. 3. q. 2. & nostrum Megalam in p. 2. lib. 2. cap. 2. q. 2. num. 4. qui vt semper solet, doctè hanc quæstionem pertractat. Id verò, quod diximus de parentibus circa filios, dicendum est de filiis circa parentes, vt notauit decem Doctores apud Barbosam vbi supra n. 9. qui n. 11. cum multis aliis limitat supradicta si spurij de sua arte, vel operibus, aut aliunde commodè viuere possunt. Et ita ex Theologis docuit etiam Hentiq. lib. 1. c. 19. n. 2. & in Glessa, lit. N. vbi alios citat.

RESOL. CCLXXXVI.

An iudex Ecclesiasticus possit cognoscere laicum simul delinquentem cum Clerico. Ex part. 3. tract. 1. Resol. 1.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docent Cauillos tr. Sup. hoc in Re: seq. & Gutierrez tract. 99. lib. 1. quest. 6. Mexia super Pragm. taxæ part. conclus. 5. num. 74. Bonacina tom. 3. in Bulla Cæn. disput. 2. q. 16. punct. 5. n. 20. Franc. decis. 113. n. 7. Couar. pract. 99. lib. 1. c. 3. Molina de iust. & iure, tom. 4. tract. 3. disput. 49. n. 24. Villadiego in Politic. c. 5. §. 20. n. 45. probant hanc opinionem Bonacina & Molina ex l. si quis uxori ff. de furtis.

2. Sed affirmatiuam sententiam docent Doctores, quos citat & sequitur Marta de iurisdict. part. 4. cent. 2. cas. 119. n. 1. Quibus addo Maynardum de priuilegiis Ecclesiæ p. 1. art. 17. n. 10. Duardum in Bull. Cæn. can. 17. q. 11. num. 48. Bellettum in disquis. Cleric. part. 1. tit. de fauore Clericorum personali, §. 16. n. 1. Ambrosinum tract. de immunit. Eccl. c. 20. num. 9. & nouissimè Tamburinum de iure Abbatum, tom. 1. disp. 15. q. 19. n. 31. & Layman in Theol. moral. lib. 4. tract. 9. c. 4. n. 10. vbi sic asserit, si plures simul delinquant, omnes ab eodem iudice iudicandos esse; quare cum Ecclesiasticus iudex dignior sit laico, ad ipsum pertinebit in hoc casu reum iudicare. Ita ille. Et dato quod commodè vterque iudex suum iurisdictionarium punire possit, tamen absurditas non remouetur, quæ de facili dari potest, si diuersæ, & forsitan contrariæ sententiæ ferantur; ita vt Ecclesiasticus puniret Clericum, laicus verò absolueret, cum tamen tam laicus, quàm Clericus ab eodem delicto inquirerent, & probationes æquales contra omnes adfuerint; alias verò rationes videbis apud citatos DD. vide etiam Ludouicum dec. Luce. 26. n. 18. p. 1. & Decianum lib. 4. cap. 9. n. 44.

3. Restat modò respondere ad argumentum Molinæ & aliorum. Dico igitur non ob stare l. si uxori; nam, vt bene obseruat Ambrosinus, cum vxor de furto non teneatur pro rebus subtractis viro, si alius, qui ei opem præstitit in furando, hanc immunitatem haberet, vtiq; impunitus euaderet, & ideo non mirum, si priuilegio vxoris non gaudeat. Et ita secundum nostram sententiam fuisse determinatum

X 2 anno